

VYHODNOCENÍ 3-měsíční pracovní stáže Erasmus PRO (září - prosinec 2021)

Termín pobytu: 20. 09. 2021 - 20. 12. 2021

Místo pobytu: Braga (portugalsko)

Účastníci: Jakub Kubalek (2.K), Jakub Kubanek (2.K), Jiří Pavlík (2.K), Jan Paseka (absolvent)

Pracovní zařazení - Automechanik v autoservise

Pracovní doba: různá, dle potřeby, ale většinou 9:00 - 17:00

Pracovní stáž byla jednou ze součástí 2letého projektu realizovaného z programu Erasmus+. Celý projekt pod názvem "Staňme se lepšími s Erasmem+" (*Let's become better with Erasmus+*) započal již v roce 2020, ale z důvodů covid 19 se jeho realizace opozdila. A tak teprve od tohoto školního roku probíhá realizace všech projektových aktivit. Celkem projekt zahrnuje 4 krátkodobé stáže v Irsku a Portugalsku (jednu máme již za sebou) a právě dokončenou dlouhodobou 90 denní pracovní stáž v Portugalsku pro 4 žáky.

Pracovní část stáže

Pracovní umístění bylo vybráno s ohledem na možnost plnění ECVET jednotek učení (mezinárodně uznávaný systém dovedností a znalostí získaných během mezinárodních stáží) a aby splňovalo předpoklady pro zdárný průběh stáže. Jednalo se o 3 menší autoservisy přímo ve městě Braga. Veškeré pracovní záležitosti týkající se průběhu stáže byly předem domluveny s majiteli autoservisů a byl při tom brán zvláštní zřetel na dostatečnou vybavenost servisu a možnost zapojení se stážistů do veškeré servisní činnosti.

Žáci tak absolvovali svou pracovní stáž přesně v rozsahu a podobě jak bylo uvedeno v projektovém záměru. Během pracovního pobytu plnili stážisté na pracovišti předem domluvené jednotky učení dle ECVET a byli úkolováni a kontrolováni zodpovědným pracovníkem servisu i tutorem společnosti Braga Mob, která pomáhal pracovní stáž organizačně zajišťovat.

Účastníci během stáže plnili tyto ECVET jednotky učení:

1. *Meření emisí benzínových a naftových motorů.*
2. *Kontrola zapalování a vstřikování u benzínových motorů.*
3. *Výměna kol a pneumatik a vyvážení kola.*
4. *Seržžení geometrie vozidla.*
5. *Kontrola vozidla a jeho příprava na STK.*

Součástí stáže a plnění jednotek bylo také jejich praktické ověření na pracovišti - přezkoušení. Toto přezkoušení prováděl přímo pracovník firmy společně se zodpovědným pracovníkem - tutorem z BragaMob, a to na základě hodnotících archů dodaných naší školou. Všichni stážisté uspěli ve všech sledovaných úkolech výborně.

Veškeré práce včetně ECVET jednotek prováděli žáci před koncem stáže již zcela samostatně nebo jen pod občasným dohledem pracovníka servisu. Získali zcela nové vědomosti a zkušenosti, které dále uplatní jak ve škole a na praxi, tak i v dalším profesním životě.

Během svého pobytu se žáci věnovali samozřejmě i ostatním běžným servisním činnostem, které vyplývají z provozu autoservisu. Jednalo se tak prakticky o všechno od oprav menších poškození karoserie přes práce na podvozku, zavěšení kol, opravy brzd, drobnou diagnostiku, výměnu náplní, výměnu dílů až po práce na motoru, převodovce. Bonusem bylo také působení jednoho

žáka ve firmě, která se zabývala i prodejem a servisováním motocyklů. Tento žák se věnoval tak kromě servisování vozového parku i opravám motocyklů, se kterými se během výuky na naší škole běžně nesetkává. Někteří z účastníků rovněž velice ochotně zůstávali v práci i přesčas, a to hlavně proto, že je práce velice bavila, mohli se dostat k naprosto veškerým opravárenským činnostem a jejich portugalská kolegové byli velice přátelští a vstřícní.

O všech prováděných pracovních úkonech i o průběhu plnění ECVET jednotek si každý žák vedl pracovní deník, který pravidelně zaslal koordinátorovi projektu ke kontrole.

Spolupráci s ostatními zaměstnanci servisu si naši žáci velice pochvalovali a i majitelé servisu byli s žáky velice spokojeni což se odrazilo i ve velice pozitivním hodnocení na závěr.

Poslední den pracovní stáže se všichni účastníci zúčastnili slavnostního vyhodnocení celé stáže v sídle společnosti BragaMob, kde jim byly také předány certifikáty a Europasy se zaznamenanou stáží a její náplní.

O průběhu stáže a pracovních zkušenostech se více můžete dozvědět z rozhovoru s účastníky, který je na konci tohoto článku.

Organizační a finanční zajištění, ubytování, doprava a volný čas

Organizační a finanční zajištění:

Celý pracovní pobyt byl již předem detailně naplánován a domluven koordinátorem projektu přímo na místě, a to během realizace předchozí krátkodobé stáže. Nedošlo tudíž k žádným problémům a nedorozuměním a vše probíhalo i po stránce organizační velice hladce. Případné dotazy, problémy a připomínky účastníků byly řešeny prakticky okamžitě a vždy k naprosté spokojenosti všech.

Žáci byli ve stálém spojení s odpovědnými osobami ve vysílající organizaci - škole (koordinátor mobility a koordinátor projektu) prostřednictvím E-mailu, sociální sítě Facebook a Messenger, Meetu a telefonicky. Minimálně jednou týdně byli s koordinátorem ve spojení telefonicky a posílali rovněž pravidelně 1x týdně pracovní deníky.

Ze strany partnera - BragaMob - byl pro žáky určen tutor, zaměstnanec společnosti, který prováděl namátkovou kontrolu na pracovišti, pomáhal řešit praktické záležitosti týkající se pobytu a byl v kontaktu s koordinátorem projektu ve škole. Žáci také během pobytu několikrát navštívili sídlo společnosti BragaMob kde proběhl krátký neformální pohovor přímo se zástupci vedení společnosti BragaMob a tatora, a to s cílem zjistit spokojenost žáků s ubytováním, programem i pracovním umístěním.

Kromě jedné návštěvy lékaře a vyšetření v nemocnici (bolavá záda) se během celého pobytu nemusely řešit žádné stížnosti, přestupky a jiné nepříjemnosti a žáci byli s organizací a celkovým zajištěním a servisem velice spokojeni.

Co se týče finančního zajištění účastníků, tak veškeré náklady na dopravu, ubytování a polopenzi byly oběma účastníkům plně hrazeny předem z přiděleného grantu EU. Z tohoto grantu bylo rovněž zajištěno kvalitní pracovní a cestovní pojištění a pojištění léčebných výloh a pojištění Covid19. Kromě těchto prostředků bylo oběma účastníkům vyplaceno již před odjezdem na stáž dostatečné kapesné, které jim sloužilo k zajištění kompletního pobytu a také k uhrazení plánovaných aktivit a výletů, které byly organizovány společností BragaMob. Žáci nemuseli kromě přiděleného kapesného využít žádných jiných prostředků a grant tak jejich pobyt kompletně a dostatečně pokryl.

Během pobytu pokračovali všichni účastníci v kurzu v rámci OLS (On-line Linguistic Support - kurz jazykové podpory), který započali již v předstihu před stáží. Během kurzu si žáci soustavně zdokonalovali své znalosti AJ a nyní je čeká test OLS, který znovu zjistí jejich jazykovou úroveň a porovná ji s úrovní určenou testem před absolvováním stáže. Celkem strávil touto on-line výukou každý z účastníků více než 25 hodin.

Žáci rovněž on-line vyplnili a odeslali závěrečné zprávy účastníka a zaslali je ke kontrole do EU. Žáky čeká také pohovor za účasti ředitele školy a projektového týmu s cílem vyhodnotit jejich spokojenost a stejně tak i přínos stáže. S žáky jsme byli ve spojení online na videomeetu během ErasmusDays, který se koná v naší škole 14. 10. 2021. O své zkušenosti se pak ještě také účastníci podělí s žáky školy a hosty během plánovaného Projektového dne Erasmus v březnu 2022.

Ubytování:

Všichni účastníci byli ubytováni společně ve velkém pronajatém bytě (5 ložnic, kuchyň, společná místnost s TV, wifi...) který byl také kompletně vybaven (pračka, lednice, sporák, mikrovlnná trouba...). Ze začátku (první 4 dny) došlo ale k menšímu nedorozumění a žáci byli omylem umístěni do bytu, ve kterém bydleli již 4 další účastníci Erasmus+ z Chorvatska a Turecka. Jelikož ti tam byli již "velice zabydlení" a naši žáci měli zcela jiné představy o udržování čistoty a pořádku, nebyli zprvu vůbec nadšeni. Ihned kontaktovali koordinátora ve škole a situace se ale ihned řešila. Za týden se s omluvou stěhovali jen o pár pater výš do "svého" a byli již naprosto spokojeni. (Je třeba ale také objektivně říci, že během těch několika dní společného soužití s chorvaty a turky se naši velice skamarádili a většině se ani moc stěhovat nechtělo.)

Doprava:

Letenky z Krakova do Porto a zpět zajišťovala účastníkům škola. Žáci si sami zajišťovali dopravu na a z letiště v Krakově a společnost BragaMob na základě požadavků školy zajistila dopravu z letiště Porto do asi 60 km vzdálené Bragy a zpět. Po městě se účastníci dopravovali autobusy, ale do samotných firem, ve kterých trávili nejvíce času, se lehce dostali i pěšky. Pokud bylo nutné a nešlo se někam dostat, využili žáci taxi nebo služeb partnera BragaMob. Město není vůbec velké a ubytování bylo poblíž centra města, a tak žáci většinou všude bez problému došli.

Volný čas:

Volný čas si účastníci organizovali sami dle vlastního uvážení, ale měli rovněž předem domluveny výlety a aktivity, které pro účastníky Erasmus+ stáží připravovala partnerská organizace BragaMob. Navštívili tak celou řadu atraktivních míst a na společných výletech se seznámili s celou řadou studentů z jiných zemí. V rámci výletů byli například v Lisabonu, několikrát v Portu a přímořském letovisku Viana de Castello, národním parku Peneda Géres a na mnoha jiných místech.

Skutečnost, že naši účastníci se s místními velice spřátelili, vyplývá i z toho, že zaměstnanci firem, ve kterých pracovali, půjčili žákům na víkend i osobní automobil a žáci ho hojně využívali ke společným výletům do okolí.

Jeden z účastníků si s sebou z ČR přivezl své BMX kolo a téměř každý den trávil s portugalskými kamarády v místním bikeparku. Jiný - vášnivý kytarista - si zase na místě koupil el. kytaru a svému koníčku se věnoval i tam.

Pobyt účastníků rovněž zpřijemnil návštěvy jejich kamarádů a rodinných příslušníků z ČR, které byly povoleny a částečně i spoluzajištěny organizací BragaMob (ubytování). Skoro všichni tak u sebe měli alespoň na chvíli někoho blízkého a mohli se tak přímo na místě podělit se svými zážitky a poznatky a ukázat i moc hezké město Braga.

3 žáci ale museli rovněž plnit povinnosti vyplývající s individuálního studijního plánu, který má zaručit, že se budou schopni po návratu do školy začlenit do výuky. Byli tak v E-mailovém

kontaktem s určenými vyučujícími a plnili jimi zadané úkoly. Po návratu do školy budou absolvovat dodatečné přezkoušení pro doklasifikaci.

Během pobytu se všichni účastníci dále věnovali i jazykovému vzdělávání, jelikož jim byl přidělen on-line interaktivní jazykový kurz EU - OLS. Během celé doby neměli stážisté žádné jazykové problémy a úroveň jejich jazykové přípravy před pobytem byla naprosto dostatečná. Spíše tomu bylo naopak, protože běžní Portugalci AJ nepovažují za prioritu a nutnost a často měli velký problém se anglicky vůbec domluvit. Naštěstí v každém zaměstnání - a to bylo nejdůležitější - se nacházel vždy někdo, který AJ zvládal velice dobře a mohl tak účastníkům vždy pomoci nebo poradit.

Ve volném čase se všichni účastníci s městem a jeho obyvateli velice sžili. Navštěvovali zajímavá místa, setkávali se s místními, kolegy s práce i se stážisty z jiných zemí, kteří pobývali v Braze souběžně s nimi. Vzhledem k jinému rozvržení pracovní doby byly ale dny pro zábavu většinou víkendy.

Covid-19:

Situace související s opatřeními v souvislosti s Covid 19 byla po celou dobu pobytu v Portugalsku velice příznivá a platná protiepidemická opatření prakticky nijak mobilitu neovlivnily. Bylo nutné sice stále dodržovat některá nařízení - vstupy do podniků s certifikáty, občasné místa s nutností nosit roušky (ne respirátor!), limit pro hromadné akce atd. - ale i přesto, že 3 ze 4 žáků nebyli očkovaní, nebyli větší problémy nebo komplikace. Někdy bylo nutné si na místě udělat AG test, ale to bylo vše. Samotní Portugalci jsou ale velice zodpovědní, ohleduplní a ukáznění a často používají roušky i sami od sebe a i tehdy, pokud vůbec nemusí. Těsně před odletem domů museli žáci na oficiální AG test, který ale udělal zaměstnanec lékárny a téměř ihned poskytl i požadovaný certifikát.

Celkové zhodnocení:

ErasmusPRO 3 měsíční pracovní stáž v autoservisech splnila očekávání a proběhla zcela v souladu s projektem. Byly splněny všechny cíle a žáci absolvovali všechny naplánované jednotky učení. Na závěr pobytu byli přezkoušeni a získali certifikáty.

Organizačně byl pobyt zcela bezproblémový a vše probíhalo ke vzájemné spokojenosti.

Partnerská organizace spolupracovala se školou i stážisty a byla po celou dobu s nimi v kontaktu prostřednictvím mentora a zároveň zajišťovala pro žáky i doprovodný program a výlety.

Ubytování bylo naprosto vyhovující.

Jazyková příprava žáků byla dostatečná a během pobytu neměli účastníci problémy ani s technickou angličtinou ani při běžné komunikaci se zodpovědnými pracovníky.

Covid-19 mobilitu prakticky neovlivnil.

ErasmusPRO dlouhodobou stáž hodnotíme jako velice úspěšnou.

Ing. Martin Fišer - koordinátor programu Erasmus+

Rozhovor s absolventy ErasmusPRO stáže: Jakubem Kubálkem (J1) Jakubem Kubankem (J2) Janem Pasekou (J3) a Jirkou Pavlíkem (J4)

Jak byste celý svůj 3 měsíční pobyt v Portugalsku v krátkosti zhodnotili?

J4: Jednoznačně skvělá zkušenost a super. Perfektní práce i kolegové.

J2: Souhlas a doporučuji.

J1: Nezapomenutelná zkušenost i když příště radši kratší (osobní důvody).

J3: Perfect, no problem, thank you, obrigado!

Co vám v Portugalsku nejvíce chybělo?

J2: Potom co jsem si koupil kytaru a přijela mě navštívit i má přítelkyně už nic.

J4: Snad jen rodina a kamarádi v Havířově.

J1: Přítelkyně a české jídlo.

Řešili jste během pobytu nějaké složité situace nebo problémy?

J1: Hned na začátku se mi nelíbilo ubytování, ale to se rychle vyřešilo.

J2: To ubytování vůbec nebylo špatné, ale byl to první dojem a je vlastně i škoda, že jsme tam nezůstali - můj názor. Taky jsem byl v práci sám a anglicky tam mluvil dobře jen jeden.

J3: Souhlasím s J2 - Chorvati byli super my jsme byli po cestě trochu ukvapení.

J4: Taky jsem byl v práci sám, ale vůbec mi to nevadilo - naopak. Několik dní mě ale dost bolela záda a raději jsem šel na vyšetření do nemocnice, ale nic to nakonec nebylo.

Co bylo na celém pobytu nejlepší?

J2 + J3: Práce ve firmě. Mohli jsme dělat úplně všechno a po krátké době úplně sami, takže jsme setoho docela dost naučili. Taky hezké město a lidé, kteří jsou pohodoví a přátelští.

J2: Návštěva přítelkyně a mamky.

J4: Práce v KTM a kolegové, kteří byli nejlepší. Taky super bikepark a kámoši i tam.

Co bylo naopak v práci a životě v cizím městě nejtěžší?

J1: Nejprve si zvyknout na režim a jiný systém práce.

J2: Nic - vše ok.

J3: Souhlas - možná mi trochu chybělo české jídlo.

J4: Vůbec nic mě nenapadá. Možná jen dlouhé čekání v nemocnici na vyšetření (8 hodin!).

Jak probíhal běžný pracovní den?

J1: V práci jsem většinou začínal tak v 9 ráno a do práce mi to trvalo pěšky tak 20 minut.

Přestávka byla dle potřeby, ale i klidně hodinu až dvě a potom práce až do 5, 6 večer. Různě podle zakázek a jak kdy.

J2+J3: Začátek byl taky vždy mezi 9 a 10 a někdy jsme domů dorazili i v 9 večer, protože jsme byli přesčas, ale vůbec to nevadilo, protože to rychle utíkalo a taky jsme za to dostali třeba na víkend auto na výlety. Dělalí jsme v práci úplně všechno a to bylo super - hodně jsme se naučili. Když jsme něco potřebovali zařídit, nebyl problém.

J4: Já jsem do práce jezdil na svém kole. Začátek i konec jako ostatní, ale někdy jsem taky zůstal s kolegy mnohem déle, protože jsme měli společné zájmy a po práci jsme jezdili po okolí na kole nebo jsme jeli do bikeparku. V práci jsem se věnoval hlavně údržbě a opravě jejich firemních aut - malých dodávek - měli tam normální autoservis a vlastních aut měli asi 20!!! - i když hlavně se ve firmě opravovaly motorčky, a to bylo taky moc dobré, protože to jsem ze školy vůbec neznal. Opravdu hodně nových informací a naučil jsem se toho víc než za celou dobu ve škole.

Kdy jste plnili ostatní úkoly (samostudium, OLS - on-line jazykový kurz)?

Všichni: Kdy zbyl čas - spíše večer a vždy když nás upozornil koordinátor. Celkem jsme to nehrotili, protože hlavně to OLS jsme měli již před odletem a škola je jednoduchá - myslím.

Jak jste zvládali úkoly ECVET a jak vypadalo přezkoušení?

J1: Dělal jsem to na závěr ve dvou dnech, ale bylo to v pohodě. Vždy skoro plný počet bodů. Trochu jsem měl problém s diagnostikou, protože to na mě mluvilo portugalsky, a to fakt nedávám.

J2+J3 Za nás úplně v pohodě. Taky ve dvou dnech, ale všechno jsme se předem naučili, protože jsme toho dělali opravdu hodně. Mohli jsme si i trochu pomáhat a společně se poradit, ale ani to nebylo třeba. Zkoušky ECVET = brnkačka.

J4: Taky jsem s tím neměl problém a probíhalo to podobně jako u kluků. Na část o STK jsem se musel přesunout do sousedního servisu, protože u nás nefungoval zrovna zvedák. Jinak STK u nás je mnohem detailnější a přísnější a auto jako tam by u nás určitě neprošlo (ale to jen můj subjektivní názor z toho co jsem zažil u nás při STK).

Jiří Pavlík a Jan Paseka s certifikáty

Jaké bylo vybavení autoservisu a bylo něco co vás překvapilo nebo na co byste rádi upozornili?

J1: Vybavení bylon naprosto normální a srovnatelné s naším servisem. Na co jsem ale koukal byla bezpečnost - nebo spíše nebezpečnost. Všichni místní mají téměř pořád v puse zapálenou cigaretu, a to i když nalévají olej nebo něco podobného. Koukal jsem na to jako puk!!!

J2+J3: S tím kouřením souhlasím i když to u nás nebylo tak moc, ale bylo. Navíc, pracovní oblečení je vlastně normální, běžné (většinou). Moc to neřeší. Jinak náš servis byl super vybavený a bylo tam úplně všechno.

J4: Vybavení moderní a všechno krásně čisté (No, profi servis KTM). Pracovní tempo je pohodové a na všechno je dost času. Nikdo si na nic nestěžuje a všude byla jen pohoda a úsměvy. Myslím, že byli překvapeni jak rychle jsem schopen některé věci dělat. Oni zase nemají vůbec problém zůstat v práci pokud to bylo potřeba a vůbec si nestěžovali. Hlavní rozdíl oproti česku vidím hlavně v lidech a jejich pohodovém přístupu. S tím se myslím u nás brzy nesetkám.

J2: Myslím si, že my jsme byli schopni si taky vždy s čímkoliv poradit - nebo jsme se alespoň snažili. Portugalci pokud nevěděli, zavolali šéfa a ten zase sehnal někoho jiného. Myslím, že tam úplně nefungují nějaké školy na automechanika jako u nás a všichni kromě šéfa se to vlastně naučili sami a postupně. Ale funguje to a myslím si, že auta, která k nám jezdila byla v super stavu i když byla většinou starší nebo i hodně stará.

J3: Jo, a samý diesel a Mercedes. Greta by zešléla. U nás se na ekologii mnohem více dbá a myslím si, že i podíl moderních aut je i mnohem vyšší než v Portugalsku.

Jakub Kubálek a Jakub Kubanek s certifikáty

Jak jste trávili volný čas?

J1: Moc ho nebylo a tak hlavně o víkendech. Zašel jsem do města, byly společné výlety. Z toho co tam budu celou dobu dělat jsem měl největší obavy, ale nakonec v klidu. Často také s počítačem a taky jsem musel nakupovat, vařit a prát.

J2: Hodně jsme byli i dlouho v práci, ale pokud byl čas tak město a kámoši a moje nová kytara. Taky byly super výlety jak z BragaMob, tak i smai s půjčeným autem. Bylo perfektní, že mě mohla navštívit i přítelkyně a mamka - děkuji p. Fišerovi i BragaMob, kteří to celé zařídili. Město a okolí je taky super a stojí za návštěvu.

J3: A zapomínáš na místní kluby a zábavu, ale hlavně to byla práce a víkendový relax. Vlastní auto bylo super.

J4: Já taky děkuji za možnost návštěvy svých rodičů - moc se jim tady líbilo a já jsem byl rád, že jsem jim mohl všechno ukázat. Opravdu jsem si to tady užil. Bikepark byl můj druhý domov a místní kamarádi byli super. Co nejdříve se do Bragy zase vrátím - nemělo to chybu.

Co místní strava?

Všichni: Něco jsme sice vyzkoušeli, ale protože jsme si sami vařili, tak toho opravdu místního moc nebylo. Snad jen super místní chipsy a Bacalhau (místní specialita z ryb...) a taky víno - portské. Super a hlavně strašně levné. A taky strava ve městě je velice levná. Stojí to většinou jako u nás a něco i mnohem levnější. Pivo se nedá s naším ale vůbec srovnat.

Co bylo pro vás během pobytu v Portugalsku největším pozitivním překvapením?

J1: Celkový úplně jiný rytmus života a práce - mnohem větší pohoda a klid. Taky docela příjemné počasí i pozdě na podzim.

J2: Přátelství lidí v Braze a celkově přístup ve stylu - počkej, vše se dá vyřešit, jsme lidé - velice často jsem to jsme lidé přímo slyšel a znamenalo to vždy, že mi nějak vyhoví a problém se vyřeší.

J3: Vstřícnost místních a všude přítomná pohoda a klid. Lidé zde podle mého sice nejsou nějak moc majetní, ale žijí v mnohem větší pohodě než u nás a za ničím se moc nehoní.

J4: Mě překvapil jejich přístup ke covidu - opravdu jsou ukáznění a vůbec neprotestují. Covid se vlastně vůbec neřeší a všichni stále respektují stejná pravidla sami od sebe.

Co se vám na vašem pobytu naopak vůbec nelíbilo nebo bylo nepříjemné?

J1: To, že jsem se musel hodně nutit k nějaké práci do školy, ale to jsem vlastně věděl předem.

J2: Někdy mi vadilo, že jsou všichni až moc v pohodě.

J4: Mi moc nevyhovovaly ty dlouhé přestávky na oběd, protože bych byl raději dříve doma a měl odpoledne více volna, ale takto to tady mají a nedá se s tím nic dělat. V poledne se všichni prostě sbalí a mají 1 až 2 hodiny volna, které stráví n obědě. Raději bych se rychle najedl přímo v práci, ale to tady prý vůbec neexistuje.

Co bylo pro Vás největším přínosem kromě nových zkušeností z práce?

J1: Zlepšil jsem se v komunikaci s kolegy v práci a poznal jsem jak to chodí jinde.

J2: Noví kamarádi a spousta nových zážitků a taky fungování v samostatné domácnosti, které vyžaduje spoustu kompromisů a neustálou domluvu.

J3: Trochu víc a hlavně jinak jsem poznal své staré kamarády ze školy.

J4: Určitě spoustu nových kamarádů mezi portugalsci, nová přítelkyně z Polska a taky jsem se naučil trochu vařit a samostatně se starat o každodenní věci jako nakupování, praní a úklid.

Docela dobrá příprava na samostatné bydlení. Taky jsem zjistil, že není problém, který by se nedal vyřešit a jen se musí začít řešit včas a bez zatajování.

Jeli byste do ciziny pracovat znova a doporučili byste podobnou zkušenost i ostatním?

J2: Určitě bych to všem doporučil a ať se nebojí, protože je to super zkušenost. A klidně bych jel znovu, ale chtěl bych zkusit jinou zemi.

J3: nedokázal bych zde pracovat na stálo, chyběl by mi domov a vše na co jsem zvyklý, ale jako zkušenost musím doporučit každému. Nic mě to nestálo a ještě jsem toho spoustu zažil. Abych byl stále jen doma a tam kde to znám, na to mám ještě spoustu času.

J4: Jednoznačně doporučuji a bude-li možnost pojedu znovu. Nikdo by neměl vůbec váhat a hlavní je se toho nebát.

Dokážete si představit, že byste v cizině dlouhodobě pracovali nebo i žili i v budoucnu?

J1: Já určitě v cizině pracovat ani žít nebudu.

J2: Pracovat bych v cizině určitě mohl, ale žít asi ne. Záleží na tom jak by to bylo finančně výhodné. Určitě by mi chyběli kamarádi.

J3: Kdybych dostal dobře placenou nabídku vůbec bych neuvažoval a klidně se stěhoval. Stejně bych někdy v budoucnu chtěl žít jinde než v ČR.

J4: Já osobně plánuji, že se zde brzy vrátím, protože se mi zde opravdu moc líbilo a slíbil jsem to i kolegům. Určitě si dovedu představit pracovat a žít někde jinde. Mám v plánu také hodně cestovat a poznávat, takže toto byl asi jen začátek. i.

Chtěli byste ještě něco na závěr dodat?

J1: Děkuji škole, že jsem mohl získat tuto zkušenost a taky děkuji lidem ze školy za vstřícnost a pomoc.

J2: Byla to asi ta nejlepší zkušenost, kterou jsem v životě měl. Moc si vážím této příležitosti a myslím, že jsem ani já nezklamal a dobře reprezentoval školu - alespoň tak nás hodnotil náš koordinátor ze školy i zástupci BragaMob v Portugalsku.

J3: Ještě jednou bych chtěl Erasmus všem doporučit, protože podobná zkušenost je více než celá škola.

J4: Chci moc poděkovat škole za podporu a pomoc a určitě vůbec nelituji - ukázalo mito, že se dá žít i úplně jiným stylem než znám od nás a také, že existují místa kde jsou lidé k sobě tak nějak hodnější a přátelštější.

Účastníkům se ptal koordinátor projektu Erasmus+ Ing. Martin Fišer

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+